Valiokunnan mietintö LaVM 23/2018 vp─ HE 221/2018 vp

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 221/2018 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunnot

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:
- ympäristövaliokunta YmVL 40/2018 vp
- perustuslakivaliokunta PeVL 69/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö
- lainsäädäntösihteeri Tuukka Vähätalo, oikeusministeriö
- lainsäädäntöjohtaja Auli Valli-Lintu, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Erja Werdi, ympäristöministeriö
- erityisasiantuntija Eeva-Maija Puheloinen, ympäristöministeriö
- oikeusneuvos Mika Seppälä, korkein hallinto-oikeus
- käräjätuomari Tero Uitto, Varsinais-Suomen käräjäoikeus
- hallinto-oikeustuomari Arto Hietaniemi, Vaasan hallinto-oikeus
- konkurssiasiamies Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto
- ympäristölakimies Mikko Poskiparta, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- yksikön päällikkö Juhani Kaakinen, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- erikoistutkija Jouko Tuomainen, Suomen ympäristökeskus
- asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry
- asianajaja Mika Karppinen, Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry
- toiminnanjohtaja Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry
- asianajaja Mikko Kontturi, Suomen Asianajajaliitto
- professori Tuomas Hupli

Valmis
5.0

- professori Kai Kokko
- professori Tuula Linna
- professori Tuomas Ojanen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- työ- ja elinkeinoministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Valtakunnanvoudinvirasto
- Verohallinto
- OP Ryhmä
- Suomen Kiinteistöliitto ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Suomen Perimistoimistojen Liitto ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi konkurssilakia, yrityksen saneerauksesta annettua lakia, konkurssipesien hallinnon valvonnasta annettua lakia, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettua lakia, velkajärjestelyrekisteristä annettua lakia, maanvuokralakia, liikehuoneiston vuokrauksesta annettua lakia, asuinhuoneiston vuokrauksesta annettua lakia, ulosottokaarta, verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia, palkkaturvalakia, merimiesten palkkaturvalakia, jätelakia ja maa-aineslakia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä.

Esityksessä ehdotetaan konkurssimenettelyn yksinkertaistamista ja nopeuttamista. Konkurssimenettelyn velkaselvittelyä yksinkertaistettaisiin keventämällä pesäluettelon sisältövaatimuksia konkurssisaatavien osalta. Konkurssimenettelyyn liittyvää määräaikasääntelyä ja mahdollisuuksia sen noudattamisen valvontaan tehostettaisiin menettelyn nopeuttamiseksi. Muutokset koskevat pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumista, raukeamisesityksen toimittamista, valvontapäivän määräämistä ja jakoluetteloehdotuksen valmistumista. Pesänhoitajalle asetettaisiin velvollisuus ottaa tietyissä tilanteissa selvät saatavat oma-aloitteisesti huomioon ilman valvontaa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että epäselvän oikeustilan selkeyttämiseksi konkurssilakiin otettaisiin säännökset julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssissa. Säännöksistä ilmenisi, miltä osin konkurssipesällä olisi velvollisuus huolehtia ympäristövastuista omalla kustannuksellaan ja miltä osin toimimisvelvollisuutta ja kustannusvastuuta ei olisi. Yhteisenä tekijänä vastuun synnyttäville perusteille olisi vaaraelementti. Jos viranomainen joutuisi huolehtimaan konkurssipesän vastuista, konkurssipesä vastaisi kustannuksista siltä osin kuin toimet on toteutettu konkurssin alkamisen jälkeen. Jos konkurssipesän toteuttamat toimenpiteet ovat kohdistuneet panttiomaisuuteen, konkurssipesällä olisi oikeus saada kustannuksista korvaus panttiomaisuuden myyntihinnasta. Velallisen liiketoimintaa jatkavan konkurssipesän vastuut olisivat edellä mainittua laajemmat vastaten lähtökohtaisesti normaaleja toimijan vastuita.

Uudessa laissa konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä säädettäisiin järjestelmän ylläpidosta, vastuista, käyttöoikeuksista ja siihen tallennettavista tiedoista. Pesänhoitajalla ja selvittäjällä olisi velvollisuus tallentaa järjestelmään tietyt tiedot ja asiakirjat. Konkurssilakiin ja yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin otettaisiin säännökset mahdollisuudesta toimittaa tiedoksiantoja järjestelmän avulla, ja sähköisiä tiedoksiantomahdollisuuksia lisättäisiin muutoinkin.

Julkisselvitystä koskeviin säännöksiin tehtäisiin eräitä täsmennyksiä. Konkurssilakiin tehtäisiin muutoinkin useita yksittäisiä muutoksia ennen muuta käytännössä esiintyneiden epäselvyyksien poistamiseksi ja konkurssimenettelyn yksinkertaistamiseksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan konkurssimenettelyä. Muutosehdotukset ovat kannatettavia, ja lakivaliokunta puoltaa niiden hyväksymistä jäljempänä esitetyin huomioin ja muutosehdotuksin.

Esityksen keskeisin ja nykytilaan nähden merkittävin ehdotus koskee konkurssilakiin lisättävää uutta 16 a lukua julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssissa. Jäljempänä tarkemmin selvitettävin perustein lakivaliokunta ehdottaa luvun poistamista.

Konkurssipesän julkisoikeudellinen ympäristövastuu

Konkurssilakiin (1. lakiehdotus) ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 a luku, jossa säädetään siitä, miltä osin konkurssipesällä on velvollisuus huolehtia ympäristövastuista omalla kustannuksellaan ja miltä osin toimimisvelvollisuutta ja kustannusvastuuta ei ole. Hallituksen esityksen perusteluista (s. 26) ilmenee, että nykyinen oikeustila on tältä osin epäselvä. Viime vuosina on useissa taloudellisesti merkittävissä konkursseissa jouduttu selvittämään konkurssipesän vastuuta velallisen toiminnassa syntyneestä ympäristön pilaantumisesta ja jätteistä. Hallituksen esityksellä pyritään selkeyttämään oikeustilaa. Konkurssipesän vastuulla on huomattava merkitys paitsi konkurssimenettelyn asianosaisten myös yhteiskunnan kannalta.

Ehdotetun sääntelyn mukaan, kun julkisoikeudellisen ympäristövastuun synnyttävä tapahtuma on sattunut ennen konkurssin alkamista, konkurssipesällä ei ole velvollisuutta ryhtyä toimenpiteisiin muissa kuin 16 a luvussa tarkoitetuissa tilanteissa (1. lakiehdotuksen 16 a luvun 1 §:n 1 mom.). Muut kuin 16 a luvussa tarkoitetut saatavat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssin alkamista, ovat konkurssisaatavia (2 mom.). Ehdotettu konkurssilain sääntely on tarkoitettu tyhjentäväksi (HE, s. 69).

Luvun 2 §:ssä säädetään konkurssipesän toimimisvelvollisuudesta ja kustannusvastuusta. Sen mukaan konkurssipesän on viipymättä ryhdyttävä välttämättömiin toimenpiteisiin velallisen toi-

minnasta johtuvan ympäristön pilaantumisen tai ympäristön merkittävän haitallisen muuttumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi, jos pilaantumisesta tai ympäristön haitallisesta muuttumisesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua vakavaa vaaraa tai vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jos viranomainen on tehnyt tai teettänyt tällaisia toimenpiteitä konkurssin alkamisen jälkeen, konkurssipesä vastaa kustannuksista.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa katsonut, että konkurssipesän julkisoikeudellisten ympäristövastuiden selventäminen on sinänsä epäselvän oikeustilan vuoksi tärkeää (PeVL 69/2018 vp, s. 4). Perustuslakivaliokunnan mielestä myös konkurssipesän kustannusvastuun rajoittaminen konkurssitilanteessa voi olla periaatteessa hyväksyttävää, jos näin voidaan tasapainottaa säätämisjärjestysperusteluissakin tarkoitetulla tavalla perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuudensuojan ja perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeuden asettamia vaatimuksia varmistamalla yhtäältä muun lainsäädännön turvaamat ympäristölliset edut ja toisaalta velkojien tasapuolinen kohtelu.

Perustuslakivaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä kuitenkin monilta osilta ongelmallisena (ks. PeVL 69/2018 vp, s. 4 ja 5). Perustuslakivaliokunta toteaa, että esimerkiksi ympäristövaikutuksia aiheuttavan liiketoiminnan harjoittaminen on yleensä ennen konkurssia perustunut viranomaisen ympäristölainsäädännön nojalla myöntämään toistaiseksi voimassa olevaan lupaan, johon voi sisältyä useita erilaisia lupamääräyksiä. Ympäristövastuiden toteuttamiseksi käytetään hallintopakkoa, jos ympäristölainsäädännöstä tai lupapäätöksestä johtuva velvollisuus laiminlyödään. Lakiehdotuksen mukaisessa sääntelyratkaisussa viranomainen ei voi kuitenkaan ryhtyä teettämistoimiin laiminlyöntien oikaisemiseksi, koska konkurssilain säännökset estävät aiemmin annetun hallintopakkopäätöksen toteuttamisen. Konkurssilakiin ehdotetut säännökset voivat perustuslakivaliokunnan mukaan siten johtaa siihen, että aineellisen ympäristölainsäädännön rikkomuksiin ei välttämättä voida puuttua konkurssin aikana velkojien intressin suojaamisen vuoksi.

Sääntelystä seuraa perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan myös, että ympäristöhaittoja ei ole mahdollista ehkäistä tehokkaasti ennakolta. Konkurssipesään voidaan kohdistaa vaatimus haitan poistamisesta vasta siinä vaiheessa, kun haitta on tosiasiassa jo aiheutunut. Tämä johtuu siitä, että kynnys konkurssipesän toimimisvelvollisuudelle on asetettu korkealle. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu sääntely nostaa konkurssipesän toimimisvelvollisuuden ja kustannuksien kantamisen kynnyksen perustuslain 20 §:n näkökulmasta ongelmallisen korkealle.

Lakiehdotuksen mukaisesta sääntelyratkaisusta seuraa perustuslakivaliokunnan mukaan myös, että haitankärsijöiden vireillepano-oikeutta valvontaviranomaisessa ympäristöhaitan poistamiseksi on rajoitettu. Haitankärsijöiden oikeussuoja konkurssitilanteissa on jätetty siviilioikeudellisen kieltokanteen tai vahingonkorvauskanteen varaan.

Perustuslakivaliokunta päätyy lausunnossaan siihen, että hallituksen esityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuudensuojan ja perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristöperusoikeuden tasapainottamistarvetta. Lisäksi lausunnossa kiinnitetään huomiota muun muassa esitykseen sisältyvien säätämisjärjestysperustelujen niukkuuteen ja siihen, että julkisoikeudellisen ympäristövastuun lakiehdotuksessa tarkoitettu ala jää epäselväksi.

Perustuslakivaliokunnan mukaan 1. lakiehdotuksen saattaminen perustuslainmukaiseksi edellyttää varsin laajaa jatkovalmistelua, jossa on seikkaperäisesti ja asianmukaisin vaikutusarvioin tarkasteltava ja säänneltävä konkurssimenettelyn suhdetta sekä EU-sääntelyssä että kansallisessa aineellisessa ympäristölainsäädännössä asetettuihin velvoitteisiin sekä aineellisesti että menettelyllisesti. Perustuslakivaliokunnan mielestä jatkovalmistelua ei ole mahdollista tehdä mietintövaliokunnassa ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnon antamisen jälkeen valtiopäivillä 2018 käytössä oleva aika.

Perustuslakivaliokunta katsookin, että 1. lakiehdotuksen 16 a luku on poistettava, jotta 1. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten lakivaliokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotuksen 16 a luku poistetaan. Lakivaliokunta ehdottaa myös 1. lakiehdotuksen 17 luvun 7 §:n poistamista, koska kyseiseen pykälään ehdotetut muutokset liittyvät ehdotettuun 16 a lukuun. Samasta syystä valiokunta ehdottaa, että 14. ja 15. lakiehdotus hylätään.

Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntelytarve on kuitenkin ilmeinen, minkä vuoksi valtioneuvoston on syytä valmistella tältä osin uusi hallituksen esitys (PeVL 69/2018 vp, s. 5). Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta yhtyy perustuslakivaliokunnan esittämään ja pitää uuden esityksen valmistelua tärkeänä ottaen huomioon konkurssipesän vastuun huomattava merkitys sekä konkurssimenettelyn asianosaisten että yhteiskunnan kannalta. Esityksen valmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmeneviin seikkoihin. Lakivaliokunta ehdottaa asiasta lausuman hyväksymistä *(Valiokunnan lausumaehdotus)*.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki konkurssilain muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset.

3 §. Konkurssikelpoisuus. Pykälän *2 momentti* sisältää luettelon poikkeuksista konkurssikelpoisuuteen. Luetteloon ehdotetaan lisättäväksi uudet, hallituksen esityksessä HE 15/2017 vp ehdotetun maakuntalain tarkoittamat maakunnat. Pykälän yksityiskohtaisista perusteluista (s. 60) ilmenee, että konkurssisuoja kattaa myös maakuntien liikelaitokset, koska ne ovat osa maakuntaa samalla tavoin kuin kuntien liikelaitokset ovat osa kuntaa. Hallituksen esityksen mukaan kyseessä on tekninen selvennys, joka vastaa maakuntauudistuksen valmistelun taustaolettamia.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa katsonut, että maakunnan liikelaitoksen konkurssisuojasta säätämistä ei voi pitää yksin teknisenä selvennyksenä. Perustuslakivaliokunta pitää selvänä, että sääntelyn selkeyden vuoksi lakiin ei voida ottaa ehdotetun kaltaista säännöstä ennen kuin maakuntien ja niiden liikelaitosten perustamista koskeva lainsäädäntö on hyväksytty (PeVL 69/2018 vp, s. 5).

Lakivaliokunta toteaa, ettei perustuslakivaliokunnan tarkoittamaa maakuntien ja niiden liikelaitosten perustamista koskevaa lainsäädäntöä ole vielä hyväksytty. Valiokunta myös toteaa, että

konkurssilakiin ehdotetut muutokset liittyen menettelyn yksinkertaistamiseen ja nopeuttamiseen eivät millään tavoin liity maakunta-soteuudistukseen eikä maakunnan konkurssisuojaa koskevaan muutosehdotukseen, vaan kyse on erillisistä muutosehdotuksista. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että maakunnan konkurssisuojaa koskeva säännösmuutos on mahdollista käsitellä muussa yhteydessä, lakivaliokunta pitää perusteltuna, ettei konkurssimenettelyn yksinkertaistamista ja keventämistä koskevien muutosehdotusten hyväksymisessä jäädä odottamaan maakuntien ja liikelaitosten perustamista koskevan lainsäädännön hyväksymistä. Edellä esitetyn vuoksi lakivaliokunta ehdottaa, että nyt käsiteltävänä oleva konkurssikelpoisuutta koskeva pykäläehdotus poistetaan. Tämän johdosta myös lakiehdotuksen *johtolausetta* on tarpeen tarkistaa.

Koska maakunnan konkurssisuoja on olennainen maakunta-soteuudistuksen toteutuessa, lakivaliokunta pitää tärkeänä, että maakunnan konkurssisuojaa koskeva muutosehdotus käsitellään sosiaali- ja terveysvaliokunnassa HE 15/2017 vp:n ja siihen liittyvien esitysten (ns. MAKU 1) tai hallintovaliokunnassa HE 14/2018 vp:n (ns. MAKU 2) yhteydessä ehdottamalla asiaa koskevan uuden lakiehdotuksen hyväksymistä mietinnössä.

9 luku. Konkurssipesän selvitys ja velallisen kirjanpito

1 §. Pesäluettelo. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi pesäluettelon sisältövaatimusten keventämiseksi. Velallisen kaikkien velkojen ja sitoumusten sijasta pesäluetteloon ehdotetaan merkittäväksi ainakin velallisen suurimmat velkojat ja niiden saatavat, merkittävimmät muut sitoumukset sekä arvio muiden velkojen ja sitoumusten kokonaismäärästä.

Pykälän yksityiskohtaisista perusteluista (HE, s. 60) ilmenee, että momentissa tarkoitetaan vain pesäluettelon vähimmäissisältöä, eikä estettä ole sille, että pesänhoitaja sisällyttää pesäluetteloon jatkossakin velallisen kaikki velat. Hallituksen esityksen mukaan näin on tarkoituksenmukaista menetellä erityisesti silloin, kun oletetaan, että konkurssi tulee jatkumaan täysimittaisena. Kaikkien velkojen luettelemista pidetään tarkoituksenmukaisena myös silloin, kun pesänhoitaja pitää 14 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemistä rikosepäilystä poliisille tarpeellisena. Pesäluettelo olisi siten esityksen mukaan tarkoituksenmukaista tehdä vähimmäisvaatimusten mukaisena lähinnä silloin, kun konkurssin oletetaan raukeavan eikä syytä tehdä poliisille rikosilmoitusta ole ilmennyt.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että esitys johtaa siihen, että pesäluettelo tulee tehdä nykyiseen tapaan laajana aina, kun tehdään esimerkiksi rikosilmoitus kirjanpitorikoksesta. Tämän sijasta on katsottu, että pesäluettelo tulisi voida pesänhoitajan harkinnan mukaan tehdä kevennettynä myös silloin, kun konkurssi tulee todennäköisesti raukeamaan, mutta asiassa on perusteltua tehdä rikosilmoitus poliisille.

Lakivaliokunta toteaa, että ehdotetussa pykälässä ei ehdoteta määriteltäväksi sitä, millaisissa tapauksissa pesäluettelo tulee jatkossakin tehdä laajana, vaan asiaa on käsitelty hallituksen esityksen perusteluissa. Valiokunnan mielestä sitä, millaisissa tapauksissa pesäluettelo on tarkoituksenmukaista laatia jatkossakin laajana, on perusteltua täsmentää konkurssiasian neuvottelukunnan ohjeistuksella.

16 a luku. Konkurssipesän julkisoikeudellinen ympäristövastuu

Edellä yleisperusteluissa esitettyyn viitaten lakivaliokunta ehdottaa, että luku poistetaan.

17 luku. Konkurssipesään kuuluvan omaisuuden hoito ja myynti sekä panttivelkojaa koskevat säännökset

7 §. Panttiomaisuudesta aiheutuvat kustannukset. Edellä yleisperusteluissa esitettyyn viitaten lakivaliokunta ehdottaa, että säännösehdotus poistetaan.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Edellä yleisperusteluissa esittämäänsä viitaten valiokunta ehdottaa, että voimaantulo- ja siirtymäsäännöksestä poistetaan 16 a lukua koskeva *4 momentti*.

Lisäksi valiokunta ehdottaa, että säännöksen lisätään uusi siirtymäsäännös koskien 7 luvun 8 §:ää. Voimassa olevan 7 luvun 8 § edellyttää istuntokäsittelyn järjestämistä velallisen vastustaessa hakemusta aina silloin, kun velallinen ei ole nimenomaisesti suostunut asian käsittelyyn kansliassa. Esityksessä sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi niiden tapausten vähentämiseksi, joissa velallisen suostumuksen puuttuminen ei ole välttämättä vastannut velallisen todellista tarkoitusta ja joissa tästä seuranneelle istuntokäsittelylle ei ole muutoinkaan ollut todellista tarvetta. Valiokunta ehdottaa, että säännökseen lisätään *uusi 3 momentti,* jonka mukaan ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin konkurssiasioihin sovelletaan voimassa olevaa 7 luvun 8 §:ää ja uutta sääntelyä lain voimaantulon jälkeen vireille tulleisiin asioihin.

Valiokunnan ehdottaman uuden 3 momentin vuoksi hallituksen esitykseen sisältyvä 3 momentti siirtyy *säännöksen 4 momentiksi.* Edellä yleisperusteluissa esitettyyn viitaten momentista tulee poistaa viittaus 17 luvun 7 §:ään. Lisäksi valiokunta on kielellisesti selkeyttänyt nyt puheena olevaa samoin kuin *2 momenttia.*

4. Laki konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä

9 §. Tietojen poistaminen. Pykälässä säädetään tietojen poistamisesta asianhallintajärjestelmästä. Sen *1 momentin* mukaan asianhallintajärjestelmään tallennetut tiedot on poistettava kymmenen vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä. Poistetut tiedot hävitetään.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan käytännössä on yleistä, että lopputilityksen jälkeen konkurssipesään ilmaantuu uusia varoja vielä kymmenen vuoden kuluttuakin. Säilytysajan tulisi tämän vuoksi olla ehdotettua pitempi sellaisissa tapauksissa, joissa ilmenee kymmenen vuoden kuluessa jälkiselvitystoimenpiteitä. Näissä tapauksissa tiedot on perusteltua poistaa kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun asianhallintajärjestelmään tallennetaan konkurssiasiassa selvitys jälkiselvitystoimista, kuitenkin viimeistään 20 vuoden kuluttua konkurssin päättymisestä. Valiokunta ehdottaa tätä koskevan uuden virkkeen lisäämistä momenttiin. Valiokunta on lisäksi tarkentanut momenttia kielellisesti.

14. Laki jätelain 28 §:n muuttamisesta

15. Laki maa-aineslain 16 a §:n muuttamisesta

Yleisperusteluissa esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa, että 14. ja 15. lakiehdotus hylätään.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 221/2018 vp sisältyvät 2., 3. ja 5.—13. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 221/2018 vp sisältyvät 1. ja 4. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen HE 221/2018 vp sisältyvät 14. ja 15. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. ***(Valiokunnan lausumaehdotus)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

konkurssilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssilain (120/2004) ~~1 luvun 3 §,~~ 2 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta, 7 luvun 8 §:n 1 ja 2 momentti, 8 luvun 7 §, 9 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 10 luvun 2 ja 3 § sekä 4 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 12 luvun 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 8 §, 13 luvun 2 §:n 1 momentti ja 16 §, 15 luvun 6 §:n 1 momentti, ~~17 luvun 7 §,~~ 19 luvun 9 §:n 1 momentti ja 22 luvun 7 ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat ~~1 luvun 3 § laissa 563/2009 ja~~ 22 luvun 7 ja 8 § laissa 364/2017, sekä

Valiokunnan mietintö LaVM 23/2018 vp

lisätään 3 luvun 11 §:ään uusi 3 momentti sekä 11 luvun 4 §:ään uusi 3 momentti ja lukuun uusi 4 a § ~~sekä lakiin uusi 16 a luku~~ seuraavasti:

~~1 luku~~

~~**Yleiset säännökset**~~

~~3 §~~

~~*Konkurssikelpoisuus*~~

~~Konkurssiin voidaan asettaa luonnollinen henkilö sekä yhteisö, säätiö ja muu oikeushenkilö. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin silloinkin, kun se on poistettu asianomaisesta rekisteristä tai purettu. Myös kuolinpesä ja konkurssipesä voidaan asettaa konkurssiin.~~

~~Konkurssiin ei voida asettaa valtiota, maakuntaa, Ahvenanmaan maakuntaa, kuntaa, kuntayhtymää tai muuta kuntien julkisoikeudellista yhteistoimintaelintä, valtion liikelaitosta, itsenäistä julkisoikeudellista laitosta taikka evankelis-luterilaista tai ortodoksista kirkkoa tai evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakuntaa tai seurakuntayhtymää.~~

~~Poiketen siitä, mitä 2 momentissa itsenäisestä julkisoikeudellisesta laitoksesta säädetään, yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitettu julkisoikeudellinen yliopisto voidaan kuitenkin asettaa konkurssiin.~~

2 luku

Konkurssiin asettamisen edellytykset

3 §

Oletus maksukyvyttömyydestä

— —

Jollei toisin osoiteta, velallista on pidettävä maksukyvyttömänä erityisesti myös, jos:

— —

3) velallinen, joka on tai on viimeisenä vuonna ennen konkurssihakemuksen tekemistä ollut liike- tai ammattitoiminnastaan kirjanpitovelvollinen, ei viikon kuluessa velkojan maksukehotuksen saatuaan ole maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa.

— —

3 luku

Konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset

11 §

Oikeusvaikutusten voimassaolo

— —

Asettamispäätöksen kumoamisen ja konkurssin peruuntumisen vaikutuksesta rauenneeseen saneerausohjelmaan säädetään yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 66 §:ssä.

7 luku

Menettely tuomioistuimessa

8 §

Velkojan hakemuksen käsittely

Tuomioistuimen on annettava velkojan hakemus tiedoksi velalliselle sekä varattava tälle tilaisuus antaa määräpäivään mennessä kirjallinen lausuma. Tuomioistuimen on hakemuksen vastustamisen varalta tiedusteltava, pyytääkö velallinen asian käsittelyä istunnossa, sekä ilmoitettava mahdollisuudesta ratkaista asia pyynnön puuttuessa ilman istuntokäsittelyä.

Jos velallinen vastustaa hakemusta, asia voidaan käsitellä kansliassa vain, jos tuomioistuin pitää istuntokäsittelyä tarpeettomana eikä velallinen ole pyytänyt istuntokäsittelyä. Istuntoon kutsutaan velallinen ja hakijana oleva velkoja. Velkojan hakemus voidaan ratkaista, vaikka velallinen jää pois istunnosta tai ei toimita pyydettyä lausumaa.

— —

8 luku

Pesänhoitaja

7 §

Pesänhoitajan palkkio

Pesänhoitajalla on oikeus saada tehtävästään konkurssipesän varoista työn vaativuuteen, tehtyyn työhön, pesän laajuuteen ja muihin seikkoihin nähden kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista, pesänhoidon kannalta tarpeellisista kustannuksista. Pesänhoitaja ei saa tämän palkkion lisäksi ottaa muuta etua itselleen eikä läheiselleen.

Pesänhoitajan palkkiota voidaan alentaa, jos pesänhoitaja on vapautettu tehtävästään 6 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella taikka jos hän on olennaisesti laiminlyönyt hänelle kuuluvia tehtäviä tai velvollisuuksia.

Palkkion ja korvauksen tarkemmista perusteista päättävät velkojat pesänhoitajaa kuultuaan viipymättä pesänhoitajan tultua määrätyksi tehtäväänsä ja tarvittaessa myöhemminkin. Palkkio ja kustannusten korvaus maksetaan tehtävän aikana kohtuullisin väliajoin. Velkojat voivat päättää, että osa palkkiosta maksetaan pesänhoitajan tehtävän päättyessä. Palkkion ja korvauksen maksamisesta päättävät velkojat pesänhoitajan esitettyä selvityksen maksamisen perusteena olevista toimenpiteistä.

Palkkiota ja korvausta koskevan riidan ratkaisee pesänhoitajan, velallisen tai velkojan hakemuksesta tuomioistuin. Hakemus on tehtävä kuukauden kuluessa palkkiosta ja korvauksesta tehdystä velkojien päätöksestä.

9 luku

Konkurssipesän selvitys ja velallisen kirjanpito

1 §

Pesäluettelo

Pesänhoitajan on laadittava velallisen varoista ja veloista luettelo (*pesäluettelo*). Pesäluettelosta tulee käydä ilmi riittävästi eriteltyinä ainakin velallisen omaisuus konkurssin alkaessa ja arvio sen rahaksimuuton tuloksesta sekä velallisen suurimmat velkojat ja niiden saatavat, merkittävimmät muut sitoumukset sekä arvio muiden velkojen ja sitoumusten kokonaismäärästä. Pesänhoitajan on laadittava pesäluettelon liitteeksi tiivistelmä velallisen taloudellisesta tilanteesta, jos tiivistelmän laatiminen on tarkoituksenmukaista.

Pesäluettelo on laadittava kahden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta. Jos velallisen kirjanpito on merkittäviltä osin puutteellinen tai virheellinen taikka jos pesäluetteloa ei voida pesän laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi saada valmiiksi määräajassa, pesänhoitajan on laadittava pesäluettelo ilman aiheetonta viivytystä. Tällöin pesänhoitajan on ilmoitettava tuomioistuimelle pesäluettelon arvioitu valmistumispäivämäärä ja syyt, joiden vuoksi pesäluetteloa ei ole laadittu määräajassa, sekä merkittävä nämä tiedot konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

— —

2 §

Velallisselvitys

Pesänhoitajan on laadittava velallisesta ja velallisen konkurssia edeltäneestä toiminnasta selvitys (*velallisselvitys*), josta tulee käydä ilmi ainakin:

1) velallisen omistus- ja konsernisuhteet, jos velallinen on yhteisö tai säätiö;

— —

Velallisselvitys on laadittava kahden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta. Jos velallisselvitystä ei voida pesän laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi saada valmiiksi määräajassa, pesänhoitajan on laadittava velallisselvitys ilman aiheetonta viivytystä. Tällöin pesänhoitajan on ilmoitettava tuomioistuimelle velallisselvityksen arvioitu valmistumispäivämäärä ja syyt, joiden vuoksi velallisselvitystä ei ole laadittu määräajassa, sekä merkittävä nämä tiedot konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

— —

10 luku

Konkurssin raukeaminen

2 §

Hakemus konkurssin raukeamisesta

Pesänhoitajan on ennen konkurssin raukeamista koskevan hakemuksen tekemistä varattava suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi. Pesänhoitajan on toimitettava velkojille tiedoksi esityksensä konkurssin raukeamisesta kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta ja, jos aihetta on, tiedusteltava velkojilta, ottavatko nämä vastattavakseen konkurssimenettelyn kustannuksista. Pesänhoitajan on toimitettava esityksensä myös konkurssiasiamiehelle ja velalliselle. Jos konkurssin raukeamisen edellytyksiä ei voida arvioida edellä tarkoitetussa määräajassa, pesänhoitajan on toimitettava esityksensä velkojille ilman aiheetonta viivytystä ja merkittävä viivästyksen syy konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

Pesänhoitajan on tehtävä hakemus konkurssin raukeamisesta tuomioistuimelle ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun suurimpia velkojia on kuultu 1 momentin mukaisesti. Hakemuksen voi tehdä myös velkoja, velallinen tai konkurssiasiamies. Hakemusta ei voida tehdä ennen kuin pesäluettelo ja velallisselvitys on laadittu.

Pesänhoitajan on liitettävä konkurssin raukeamista koskevaan hakemukseensa pesäluettelo ja velallisselvitys sekä arvionsa konkurssimenettelyn kustannuksista ja niihin käytettävissä olevista varoista. Jos hakemuksen on tehnyt velkoja, velallinen tai konkurssiasiamies, pesänhoitajan on tuomioistuimen pyynnöstä toimitettava asian käsittelyä varten pesäluettelo ja velallisselvitys sekä arvionsa konkurssimenettelyn kustannuksista ja niihin käytettävissä olevista varoista.

3 §

Konkurssin raukeamista koskevan asian käsittely

Tuomioistuimen on, jos siihen on aihetta, varattava velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle tilaisuus tulla kuulluksi pesänhoitajan tekemästä konkurssin raukeamista koskevasta hakemuksesta. Jos hakemuksen on tehnyt muu kuin pesänhoitaja, on pesänhoitajalle, velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

4 §

Pesänhoitajan palkkio konkurssin rauetessa

— —

Tuomioistuin päättää palkkion ja korvauksen suuruudesta sekä siitä, miltä osin korvaus maksetaan valtion varoista. Pesänhoitajan on esitettävä tuomioistuimelle toimenpiteistään eritelty lasku ja, jos korvausta vaaditaan valtion varoista, selvitys korvauksen maksamiseen käytettävissä olevista velallisen varoista. Pesänhoitajan on toimitettava lasku suurimmille velkojille, velalliselle ja konkurssiasiamiehelle samalla, kun esitys konkurssin raukeamisesta toimitetaan niille tiedoksi 2 §:n 1 momentin nojalla. Tuomioistuimen on varattava harkintansa mukaan velalliselle, velkojille ja konkurssiasiamiehelle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Konkurssiasiamiehellä on oikeus myös omasta aloitteestaan lausua pesänhoitajan palkkiovaatimuksesta ja hakea päätökseen muutosta.

7 §

Ilmoitukset ja muutoksenhaku

— —

Päätökseen, jolla hakemus konkurssin raukeamisesta on hylätty, ei saa hakea muutosta valittamalla.

11 luku

Julkisselvitys

1 §

Julkisselvitykseen siirtyminen

— —

Tuomioistuimen on varattava pesänhoitajalle sekä harkintansa mukaan velalliselle ja suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi konkurssiasiamiehen esityksen johdosta. Pesänhoitajan palkkion määräämisessä noudatetaan, mitä 10 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään.

2 §

Julkisselvitykseen siirtymisen vaikutukset

— —

Julkisselvittäjästä on voimassa, mitä tässä tai muussa laissa säädetään pesänhoitajasta. Jos konkurssipesän varat ilmeisesti riittävät jako-osuuksien maksamiseen velkojille, julkisselvittäjä voi määrätä saatavien valvonnasta niin kuin tässä laissa säädetään. Julkisselvittäjän on täytettävä pe-

sänhoitajalle 14 luvun 11 §:n mukaan kuuluva selonteko- ja tietojenantovelvollisuus, jollei konkurssiasiamies toisin määrää.

— —

4 §

Julkisselvityksen päättäminen

— —

Konkurssiasiamiehen hyväksymän lopputilityksen jako-osuuksia koskevaa osaa voidaan moittia. Moittimiseen sovelletaan, mitä 19 luvun 6 §:ssä säädetään. Tyytymättömyyden ilmoitusta ei kuitenkaan edellytetä.

4 a §

Tilaisuuden varaaminen ulosmittaukseen julkisselvityksen yhteydessä

Jos velkojille konkurssipesän varoista tuleva kertymä jäisi niin vähäiseksi, ettei jakoluettelon laatimista voida pitää tarkoituksenmukaisena, menetellään 3 luvun 12 §:ssä säädetyllä tavalla.

12 luku

Konkurssisaatavat, valvonta ja saatavien selvittäminen

3 §

Yhteisvelkasuhteet

Velkoja voi valvoa velalliselta olevan saatavansa sen suuruisena kuin se oli konkurssin alkaessa ottamatta huomioon sen jälkeen takaajalta saamaansa suoritusta. Velkojalla ei kuitenkaan ole tätä oikeutta, jos takaaja on maksanut koko sen päävelan, josta takaaja vastaa, ennen 5 §:ssä tarkoitettua valvontapäivää.

— —

5 §

Valvontapäivän määrääminen

Jollei pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistuttua ole tehty hakemusta konkurssin raukeamiseksi, pesänhoitajan on ilman aiheetonta viivytystä määrättävä päivä, jona velkojien on viimeistään valvottava saatavansa (*valvontapäivä*). Valvontapäivän on oltava aikaisintaan kuukauden ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua määräyksestä. Jollei pesänhoitaja ole määrännyt valvontapäivää kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta, hänen on merkittävä konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään viivästyksen syy.

— —

6 §

Konkurssivelkojan oikeus jako-osuuteen

Velkoja voi saada jako-osuutta konkurssisaatavalleen, jos:

1) velkoja on ilmoittanut saatavansa pesänhoitajalle kirjallisesti ennen valvontapäivän määräämistä;

2) velkoja on valvonut saatavansa kirjallisesti (*valvontakirjelmä*) ilmoittamalla sen pesänhoitajalle tämän valvonnalle asettamassa määräajassa; tai

3) saatava otetaan 8 §:n mukaisesti huomioon ilman valvontaa.

Viimeistään valvontapäivänä tuomioistuimelle ilmoitettu saatava katsotaan valvotuksi määräajassa. Velkojan valvontapäivän jälkeen ilmoittama saatava voidaan ottaa huomioon vain jälkivalvonnasta säädetyin edellytyksin.

Konkurssivalvonnasta liikkeeseenlaskijan konkurssissa säädetään 17 §:ssä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä, tarkastamisesta ja täydentämisestä on voimassa, mitä 7, 14 ja 15 §:ssä säädetään.

8 §

Saatavan huomioon ottaminen ilman valvontaa

Jos suurella määrällä velkojia on samaan tai samanlaiseen perusteeseen liittyviä konkurssisaatavia, joiden perusteesta ja määrästä ei ole epäselvyyttä, pesänhoitajan on otettava saatavat jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa. Tällaisia saatavia ei kuitenkaan tarvitse ottaa jakoluetteloehdotuksessa huomioon, jos on selvää, ettei niille kerry jako-osuutta. Pesänhoitaja voi myös muussa tapauksessa ottaa edellä mainitulla tavalla selvänä pidettävän konkurssisaatavan jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa.

Pesänhoitajan on toimitettava velkojalle hyvissä ajoin ennen valvontapäivää ilmoitus siitä, minkä suuruisena saatava otetaan jakoluetteloehdotuksessa huomioon. Jos ilman valvontaa huomioon otettavia saatavia on suuri määrä, pesänhoitaja voi erillisen ilmoituksen sijasta tarkoitukseen soveltuvalla tavalla tiedottaa, että saatavien valvonta ei ole tarpeen.

Työsuhteesta johtuva saatava, jonka pesänhoitaja on merkinnyt palkkaturvalain (866/1998) 13 §:ssä tai merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 11 §:ssä tarkoitettuun luetteloon, on katsottava valvotuksi.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, ei estä velkojaa valvomasta saatavaansa.

13 luku

Jakoluetteloehdotus ja jakoluettelon vahvistaminen

2 §

Jakoluetteloehdotuksen määräpäivä ja toimittaminen

Pesänhoitajan on laadittava jakoluetteloehdotus kuukauden kuluessa valvontapäivästä tai, jos kysymys on laajasta konkurssipesästä, kahden kuukauden kuluessa valvontapäivästä (*jakoluetteloehdotuksen määräpäivä*). Tuomioistuin voi pesänhoitajan pyynnöstä erityisestä syystä pidentää tätä määräaikaa.

— —

16 §

Vahvistetun jakoluettelon oikaiseminen ja muuttaminen

Vahvistetussa jakoluettelossa olevan kirjoitus- tai laskuvirheen taikka muun selvän virheen korjaamisesta on voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 10 §:ssä tuomion korjaamisesta säädetään.

Pesänhoitajan tai velkojan vaatimuksesta tuomioistuin voi ottaa jakoluettelossa huomioon saatavan tai etuoikeuden, joka on velkojasta riippumattomasta syystä jäänyt käsittelyssä tapahtuneen virheen, laiminlyönnin tai muun sellaisen syyn vuoksi ottamatta huomioon. Jakoluetteloa voidaan muuttaa vastaavasti, jos velkojalle on takaisinsaannin perusteella syntynyt tarve valvoa saatavansa tai jos saatava ei muun syyn vuoksi ollut eikä sen pitänytkään olla velkojan tiedossa ennen jakoluettelon vahvistamista.

Pesänhoitajan tai velkojan vaatimuksesta tuomioistuin voi täsmentää jakoluettelossa määrältään ehdollisena vahvistetun saatavan suuruuden.

Tuomioistuin voi, jos aihetta on, antaa pesänhoitajan tehtäväksi toimittaa jakoluettelon muuttamista koskeva vaatimus tiedoksi velalliselle ja niille velkojille, joiden kuulemista tuomioistuin pitää tarpeellisena. Jakoluetteloon lisättäväksi vaadittu saatava ja 3 momentin nojalla täsmennettäväksi vaaditun saatavan määrä voidaan riitauttaa. Riitautuksesta ja sen käsittelystä on voimassa, mitä 3—6 ja 8 §:ssä säädetään.

15 luku

Velkojien päätösvallan käyttäminen

6 §

Velkojainkokouksen koollekutsuminen

Pesänhoitaja kutsuu koolle velkojainkokouksen. Ensimmäinen velkojainkokous on pidettävä kahden kuukauden kuluessa pesäluettelon valmistumisesta ja viimeistään kuuden kuukauden ku-

luessa konkurssin alkamisesta, jollei kokouksen pitäminen ole erityisestä syystä tarpeetonta. Ensimmäinen velkojainkokous voidaan tarvittaessa pitää myös ennen pesäluettelon valmistumista edellyttäen, että suurimmat velkojat on luotettavasti selvitetty. Muutoin velkojainkokous on pidettävä tarvittaessa.

— —

~~16 a luku~~

~~Konkurssipesän julkisoikeudellinen ympäristövastuu~~

~~1 §~~

~~Yleissäännös konkurssipesän ympäristövastuusta~~

~~Kun julkisoikeudellisen ympäristövastuun synnyttävä tapahtuma on sattunut ennen konkurssin alkamista, konkurssipesällä ei ole velvollisuutta ryhtyä toimenpiteisiin muissa kuin tässä luvussa tarkoitetuissa tilanteissa. Muut kuin tässä luvussa tarkoitetut saatavat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssin alkamista, ovat konkurssisaatavia.~~

~~2 §~~

~~Konkurssipesän toimimisvelvollisuus ja vastuu kustannuksista~~

~~Konkurssipesän on viipymättä ryhdyttävä välttämättömiin toimenpiteisiin velallisen toiminnasta johtuvan ympäristön pilaantumisen tai ympäristön merkittävän haitallisen muuttumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi, jos pilaantumisesta tai ympäristön haitallisesta muuttumisesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua vakavaa vaaraa tai vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle.~~

~~Jos viranomainen on tehnyt tai teettänyt 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä konkurssin alkamisen jälkeen, konkurssipesä vastaa kustannuksista.~~

~~3 §~~

~~Konkurssipesän vastuu jätteistä, vaarallisista kemikaaleista ja räjähteistä~~

~~Konkurssipesän vastuuseen sen hallussa olevasta jätelain (646/2011) 5 §:ssä tarkoitetusta jätteestä, joka on mainitun lain 6 tai 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla vaarallista, sovelletaan, mitä jätelaissa säädetään jätteen haltijan vastuusta. Konkurssipesän vastuuseen sen hallussa olevasta jätelain soveltamisalaan kuuluvasta muusta kuin vaarallisesta jätteestä sovelletaan, mitä jätelaissa säädetään jätteen haltijan vastuusta, vain silloin, kun jätteestä aiheutuu tai uhkaa aiheutua vakavaa vaaraa tai vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle.~~

~~Konkurssipesän vastuuseen sen hallussa olevasta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 6 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta vaarallisesta kemikaalista ja 5 kohdassa tarkoitetusta räjähteestä sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään toiminnanharjoittajan vastuusta.~~

~~Jos viranomainen on tehnyt tai teettänyt konkurssipesän hallussa oleviin 1 momentissa tarkoitettuihin jätteisiin tai 2 momentissa tarkoitettuihin vaarallisiin kemikaaleihin tai räjähteisiin liittyviä toimenpiteitä konkurssin alkamisen jälkeen, konkurssipesä vastaa kustannuksista.~~

~~4 §~~

~~*Konkurssipesän vastuu radioaktiivisista aineista ja radioaktiivisista jätteistä*~~

~~Konkurssipesän vastuuseen sen hallussa olevasta säteilylain (/) 4 §:n 14 kohdassa tarkoitetusta radioaktiivisesta aineesta ja 15 kohdassa tarkoitetusta radioaktiivisesta jätteestä, joiden hallussapitoon tarvitaan säteilylaissa tarkoitettu turvallisuuslupa, sovelletaan, mitä säteilylaissa säädetään toiminnanharjoittajan vastuusta.~~

~~Jos viranomainen on tehnyt tai teettänyt konkurssipesän hallussa oleviin 1 momentissa tarkoitettuihin radioaktiivisiin aineisiin tai radioaktiivisiin jätteisiin liittyviä toimenpiteitä konkurssin alkamisen jälkeen, konkurssipesä vastaa kustannuksista.~~

~~5 §~~

~~*Liiketoimintaa jatkavan konkurssipesän ympäristövastuu*~~

~~Velallisen liiketoimintaa jatkavaan konkurssipesään sovelletaan, mitä muualla laissa säädetään julkisoikeudellisista ympäristövelvoitteista. Velallisen liiketoimintaa jatkava konkurssipesä vastaa myös velallisen kyseisestä toiminnasta johtuvista ympäristövelvoitteista.~~

~~Tätä pykälää ei sovelleta, jos liiketoimintaa jatketaan 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun riskin torjumiseksi.~~

~~17 luku~~

~~Konkurssipesään kuuluvan omaisuuden hoito ja myynti sekä panttivelkojaa koskevat säännökset~~

~~7 §~~

~~*Panttiomaisuudesta aiheutuvat kustannukset*~~

~~Konkurssipesällä on oikeus saada korvaus pesään kuuluvan panttiomaisuuden hoidosta ja myynnistä pesälle aiheutuneista välttämättömistä kustannuksista, mukaan lukien pesänhoitajan palkkio omaisuuden myynnistä, heti myynti- ja täytäntöönpanokulujen jälkeen. Konkurssipesällä on oikeus panttiomaisuuden myyntihinnasta suoritettavaan korvaukseen myös panttiomaisuuteen kohdistuneista, 16 a luvun 2–4 §:n nojalla suorittamistaan toimenpiteistä tai maksamistaan kustannuksista. Sama oikeus korvaukseen on myös toimenpiteet tehneellä tai teettäneellä viranomaisella.~~

~~Jos konkurssipesä on antanut panttivelkojan tehtäväksi huolehtia pesään kuuluvan panttiomaisuuden hoidosta, velkojalla on sama oikeus kuin konkurssipesällä saada korvaus 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista.~~

19 luku

Konkurssipesän lopputilitys ja jälkiselvitys

9 §

Jälkiselvitys

Jos konkurssin päätyttyä ilmaantuu uusia varoja tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, pesänhoitajalla on oikeus ilman eri määräystä suorittaa asiassa tarpeelliset toimenpiteet. Pesänhoitajalla on oikeus ottaa pesän varoista kohtuullinen palkkio ja korvaus hänelle aiheutuneista tarpeellisista kustannuksista. Pesänhoitajan on laadittava toimenpiteistään selvitys. Selvitys on toimitettava konkurssiasiamiehelle sekä niille velkojille, joita asia koskee, jollei se ole asian vähäisen merkityksen takia ilmeisen tarpeetonta.

— —

22 luku

Konkurssirekisteri, kuulutus ja ilmoitukset

7 §

Tiedoksiantotapa

Pesänhoitaja voi toimittaa tässä laissa tarkoitetut ilmoitukset, kutsut ja muut tiedoksiannot sekä asiakirjat tarkoituksenmukaista tapaa käyttäen:

1) sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse velkojan tai velallisen ilmoittamaan osoitteeseen taikka väestötietojärjestelmään tai kaupparekisteriin merkittyyn postiosoitteeseen;

2) tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään edellyttäen, että vastaanottajalle on myönnetty pääsy järjestelmään;

3) tallentamalla ne muuhun sähköiseen järjestelmään, johon vastaanottajalla on pääsy ja jonka käyttämisen vastaanottaja on hyväksynyt;

4) puhelimitse, jollei kirjallinen menettely ole asian laadun vuoksi tarpeen.

Jos pesänhoitaja toimittaa tiedoksiannon 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, hänen on ilmoitettava tiedoksiannon vastaanottajalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tämän ilmoittamaan osoitteeseen asiakirjan tallentamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tai muuhun sähköiseen järjestelmään, jollei vastaanottajan kanssa ole muuta sovittu.

Velkojat ja velallinen voivat toimittaa pesänhoitajalle tässä laissa tarkoitetut lausumat, vastineet ja ilmoitukset tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään taikka toimittamalla ne pesänhoitajalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse.

8 §

Sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä saapuneen viestin saapumisajankohta

Konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tallennetun asiakirjan ja sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä toimitetun viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle määräajassa, jos se on saapunut niin kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 2 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa sovelletaan sellaisena kuin se oli tämän lain tullessa voimaan, jos maksukehotus on annettu velalliselle tiedoksi ennen tämän lain voimaantuloa.

Lain 7 luvun 8 §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan sellaisina kuin ne olivat tämän lain tullessa voimaan, jos konkurssiin asettamista koskeva asia on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa. (Uusi 3 mom.)

Lain 9 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 2 §:n 2 momenttia, 10 luvun 2 §:ää ja 4 §:n 2 momenttia, 12 luvun 5 §:n 1 momenttia sekä 6 ja 8 §:ää,13 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 15 luvun 6 §:n 1 momenttia ~~ja 17 luvun 7 §:ää~~ sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin konkurssiin sellaisina kuin ne olivat tämän lain tullessa voimaan.

~~Lain 16 a lukua ei sovelleta konkursseihin, jotka ovat alkaneet ennen lain voimaantuloa.~~

2.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 81 §, sellaisena kuin se on laissa 247/2007, sekä

lisätään 66 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 81 a § seuraavasti:

66 §

Konkurssin vaikutus saneerausohjelmaan

— —

Jos päätös velallisen asettamisesta konkurssiin kumotaan tai konkurssi peruuntuu, ohjelman raukeaminen peruuntuu ja ohjelman ehtoja on noudatettava samoin kuin jos velallista ei olisi asetettu konkurssiin.

81 §

Tiedoksiantotapa

Tuomioistuin voi toimittaa tässä laissa tarkoitetut tiedoksiannot sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse, jollei tiedoksiantoa ole tarpeen toimittaa vastaanottotodistusta tai saantitodistusta vastaan taikka muuta riita-asioita varten säädettyä todisteellista tiedoksiantotapaa käyttäen.

Selvittäjä voi toimittaa tässä laissa tarkoitetut ilmoitukset, kutsut ja muut tiedoksiannot sekä asiakirjat tarkoituksenmukaista tapaa käyttäen:

1) sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse velkojan tai velallisen ilmoittamaan osoitteeseen taikka väestötietojärjestelmään tai kaupparekisteriin merkittyyn postiosoitteeseen;

2) tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään edellyttäen, että vastaanottajalle on myönnetty pääsy järjestelmään;

3) tallentamalla ne muuhun sähköiseen järjestelmään, johon vastaanottajalla on pääsy ja jonka käyttämisen vastaanottaja on hyväksynyt;

4) puhelimitse, jollei kirjallinen menettely ole asian laadun vuoksi tarpeen.

Jos selvittäjä toimittaa tiedoksiannon 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, hänen on ilmoitettava tiedoksiannon vastaanottajalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tämän ilmoittamaan osoitteeseen asiakirjan tallentamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tai muuhun sähköiseen järjestelmään, jollei vastaanottajan kanssa ole muuta sovittu.

Velkojat ja velallinen voivat toimittaa selvittäjälle tässä laissa tarkoitetut lausumat, vastineet ja ilmoitukset tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään taikka toimittamalla ne selvittäjälle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse.

Loppuselonteko voidaan toimittaa velkojalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse siihen osoitteeseen, jonka velkoja on ilmoittanut saneerausmenettelyssä taikka myöhemmin saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen valvojalle tai velalliselle.

81 a §

Sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä saapuneen viestin saapumisajankohta

Konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tallennetun asiakirjan ja sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä toimitetun viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle määräajassa, jos se on saapunut niin kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

3.

Laki

konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain (109/1995) 2 § ja 7 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 §:n 3 momentti laissa 123/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

2 §

Konkurssiasiamiehellä on toimisto, jossa on valtion talousarvion rajoissa tarpeellinen määrä esittelijöinä toimivia virkamiehiä sekä muuta henkilökuntaa.

Konkurssiasiamies vahvistaa toimiston työjärjestyksen.

Konkurssiasiamies ratkaisee asiat esittelystä. Työjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä niistä asioista, jotka konkurssiasiamies ratkaisee ilman esittelyä.

Konkurssiasiamies voi siirtää ratkaisuvaltaa esittelijöinä toimiville virkamiehille asioissa, joissa lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut.

7 §

— —

Tuomioistuin voi konkurssiasiamiehen vaatimuksesta alentaa velkojien pesänhoitajalle määräämää palkkiota konkurssilain 8 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla perusteilla taikka jos palkkio selvästi ylittää sen, mitä voidaan pitää kohtuullisena. Konkurssiasiamiehen on esitettävä vaatimuksensa 30 päivän kuluessa siitä, kun velkojien päätöksen sisältävä asiakirja on saapunut konkurssiasiamiehen toimistoon.

— —

16 a §

Päätöksestä, jonka konkurssiasiamies on tehnyt tämän lain nojalla, ei saa valittaa, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Asianhallintajärjestelmän ylläpito ja käyttötarkoitus

Konkurssiasiamies ylläpitää konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmää ja huolehtii sen toimivuudesta.

Asianhallintajärjestelmä jakaantuu kahteen osaan. Sen ensimmäisen osan tarkoituksena on välittää konkurssiasiamiehelle tietoa konkurssihallinnon ja saneerausmenettelyn valvomiseksi.

Asianhallintajärjestelmän toisen osan tarkoituksena on, että konkurssiasian pesänhoitaja, jäljempänä *pesänhoitaja*, tai saneerausmenettelyn selvittäjä, jäljempänä *selvittäjä*, voi toimittaa järjestelmän välityksellä tietoa konkurssi- tai yrityssaneerausasian velkojille ja velalliselle ja velkojat pesänhoitajalle tai selvittäjälle.

2 §

Rekisterinpitäjä ja asianhallintajärjestelmään liittyvät vastuut

Konkurssiasiamies toimii asianhallintajärjestelmän 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun osan rekisterinpitäjänä.

Konkurssiasiamies sekä pesänhoitaja tai selvittäjä toimivat asianhallintajärjestelmän 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun osan yhteisrekisterinpitäjinä. Konkurssiasiamies huolehtii järjestelmän ja siihen tallennettujen tietojen tietoturvallisuudesta. Konkurssiasiamies toimii yhteyspisteenä, jolle henkilötietojen käsittelyä koskevat tiedustelut osoitetaan. Muilta osin rekisteristä vastaa pesänhoitaja tai selvittäjä hoitamiensa asioiden osalta.

Velkojat vastaavat tallentamiensa tietojen oikeellisuudesta sekä tietojen oikaisemisesta ilman aiheetonta viivytystä.

3 §

Asianhallintajärjestelmän käyttöoikeus

Jokainen alkanut konkurssi ja saneerausmenettely merkitään asianhallintajärjestelmään konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä sähköisesti välittyvän tiedon pohjalta.

Konkurssiasiamies myöntää pesänhoitajalle ja selvittäjälle käyttöoikeuden asianhallintajärjestelmään. Käyttöoikeus järjestelmään voidaan myöntää myös automaattisesti konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä sähköisesti välittyvän tiedon pohjalta.

Pesänhoitaja ja selvittäjä myöntävät velkojille ja velalliselle käyttöoikeuden asianhallintajärjestelmään.

4 §

Asianhallintajärjestelmään tallennettavat tiedot

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin merkityt tiedot välitetään sähköisesti asianhallintajärjestelmään.

Pesänhoitajan ja selvittäjän on viivytyksettä tallennettava asianhallintajärjestelmän 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun osaan konkurssipesän hallinnon ja saneerausmenettelyn valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Tiedoista ja asiakirjoista, jotka pesänhoitajan ja selvittäjän on tallennettava asianhallintajärjestelmään, sekä tallentamiseen liittyvästä menettelystä säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

Jos yrityssaneerauksessa ei ole määrätty selvittäjää, konkurssiasiamies tallentaa tarpeelliseksi katsomansa tiedot asianhallintajärjestelmän 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun osaan.

Pesänhoitaja ja selvittäjä voivat lisäksi tallentaa asianhallintajärjestelmän 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun osaan muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja konkurssi- tai saneerausmenettelyn kannalta tarpeellisia tietoja niiden toimittamiseksi velalliselle ja velkojille sekä velkojat niiden toimittamiseksi pesänhoitajalle tai selvittäjälle.

5 §

Asianhallintajärjestelmään tallennettavat henkilötiedot

Asianhallintajärjestelmään tallennettavat henkilötiedot saavat sisältää:

1) konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyn tai sen valvonnan kannalta tarpeellisia yksilöinti-, yhteys- ja pankkiyhteystietoja, tietoja velallisen varoista, veloista, velallisen tekemistä oikeustoimista ja muusta taloudellisesta tilanteesta;

2) konkurssilain (120/2004) 9 luvun 2 §:n 1 momentin nojalla velallisselvitykseen ja yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 8 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla tehtävään selvitykseen tarvittavia henkilötietoja;

3) konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyn tai sen valvonnan kannalta välttämättömiä muita henkilötietoja.

Asianhallintajärjestelmään tallennettavat henkilötiedot saavat sisältää velallisen tai sen edustajan terveydentilaa tai velallisen toiminnassa tapahtuneita rikoksia tai rikkomuksia koskevia tie-

toja, jos ne ovat konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyn tai sen valvonnan kannalta välttämättömiä.

6 §

Pääsy asianhallintajärjestelmään merkittyihin tietoihin

Konkurssiasiamiehellä on pääsy asianhallintajärjestelmään 4 §:n 1—3 momentin nojalla tallennettuihin tietoihin. Konkurssiasiamiehellä ei ole oikeutta hakea järjestelmästä esille 4 §:n 4 momentissa tarkoitettuja tietoja laajemmin kuin järjestelmän ylläpitämiseksi ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Pesänhoitajalla ja selvittäjällä on pääsy niihin asianhallintajärjestelmän tietoihin, jotka liittyvät siihen konkurssi- tai yrityssaneerausasiaan, johon hänet on määrätty pesänhoitajaksi tai selvittäjäksi.

Velkojalla ja velallisella on pääsy asianhallintajärjestelmään tallennettuihin asianomaista konkurssia tai yrityssaneerausta koskeviin tietoihin siltä osin kuin heillä on muun lain nojalla oikeus tiedonsaantiin.

7 §

Asianhallintajärjestelmään merkittyjen tietojen julkisuus ja luovuttaminen

Asianhallintajärjestelmään 4 §:n 1—3 momentin nojalla tallennettujen tietojen julkisuudesta ja tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Pesänhoitajan tai selvittäjän taikka velkojan 4 §:n 4 momentin nojalla asianhallintajärjestelmään tallentamat tiedot ja niistä muodostuva rekisteri eivät ole konkurssiasiamiehen määräämisvaltaan kuuluvia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tarkoitettuja viranomaisen asiakirjoja. Konkurssiasiamies, hänen palveluksessaan oleva tai hänen toimeksiannostaan toimiva on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on saanut tietää asianhallintajärjestelmän ylläpidon yhteydessä pesänhoitajan tai selvittäjän rekisteriin 4 §:n 4 momentin nojalla tallentamista tiedoista. Salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan tällöin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 35 §:ssä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin ei myöskään sovelleta, mitä muualla laissa säädetään viranomaisen oikeudesta saada tieto konkurssiasiamiehen asiakirjoista tai konkurssiasiamiehen oikeudesta tai velvollisuudesta antaa tietoja toiselle viranomaiselle.

8 §

Tarkastajan ja esitutkintaviranomaisen pääsy asianhallintajärjestelmään

Konkurssiasiamies voi antaa pääsyn 4 §:n 1—3 momentin nojalla asianhallintajärjestelmään tallennettuihin tietoihin siltä osin kuin muualla laissa säädetään:

1) konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain (109/1995) 5 §:n 1 momentissa tarkoitetulle tarkastajalle velallisen tai konkurssipesän hallinnon, tilien ja toiminnan erityistarkastuksen suorittamista varten;

2) esitutkintaviranomaiselle rikoksen esitutkinnan toimittamista varten.

Pesänhoitajan on annettava konkurssilain 9 luvun 4 §:ssä tarkoitetun erityistarkastuksen ja 16 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun konkurssipesän tilintarkastuksen toimittajalle pääsy asianhallintajärjestelmään tallennettuihin tietoihin siltä osin kuin se on tarkastuksen toimittamista varten tarpeen.

Selvittäjä voi antaa velallisen toiminnan tarkastusta varten käyttämälleen asiantuntijalle pääsyn asianhallintajärjestelmään tallennettuihin tietoihin siltä osin kuin se on tarkastuksen toimittamista varten tarpeen.

9 §

Tietojen poistaminen

Asianhallintajärjestelmään tallennetut tiedot on poistettava kymmenen vuoden kuluttua konkurssin tai yrityssaneerausmenettelyn päättymisestä. Jos tänä aikana asianhallintajärjestelmään tallennetaan konkurssiasiassa selvitys jälkiselvitystoimista, tiedot on poistettava kymmenen vuoden kuluttua selvityksen tallentamisesta, kuitenkin viimeistään 20 vuoden kuluttua konkurssin päättymisestä.

Tiedot poistetaan kuitenkin menettelyn päättymistä seuraavan kalenterivuoden lopussa, jos konkurssi on peruuntunut tai konkurssiin asettamista koskeva päätös kumotaan muutoksenhaun johdosta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

5.

Laki

konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain (137/2004) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 367/2017, seuraavasti:

9 §

Tietojen julkisuus ja luovuttaminen

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin merkityt tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta lukuun ottamatta luonnollisen henkilön henkilötunnusta.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

6.

Laki

velkajärjestelyrekisteristä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan velkajärjestelyrekisteristä annetun lain (368/2017) 8 §:n 2 momentti seuraavasti:

8 §

Tietojen julkisuus ja luovuttaminen

— —

Jos velkajärjestely koskee yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 45 a §:ssä tarkoitettua elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä, velkajärjestelyrekisteriin merkityt tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta henkilötunnusta lukuun ottamatta.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

7.

Laki

maanvuokralain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maanvuokralain (258/1966) 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1140/2010, seuraavasti:

19 §

— —

Konkurssipesä on vastuussa vuokrasopimuksen mukaisen vuokran maksamisesta siltä ajalta kuin se käyttää vuokra-aluetta, vaikka se ei olisi ottanut vastatakseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä. Vuokra-alueen käyttämisenä ei pidetä sitä, että konkurssipesä yksinomaan jättää alueelle velalliselle kuuluvaa omaisuutta. Vuokranantajalle omaisuuden poistamisesta ja alueen puhdistamisesta aiheutuneet kustannukset ovat konkurssisaatavia.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos konkurssi on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, konkurssipesän vastuuseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

8.

Laki

liikehuoneiston vuokrauksesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikehuoneiston vuokrauksesta annetun lain (482/1995) 39 §:n 3 momentti seuraavasti:

39 §

Vuokralaisen konkurssi

— —

Konkurssipesä on vastuussa vuokrasopimuksen mukaisen vuokran maksamisesta siltä ajalta kuin se käyttää huoneistoa, vaikka se ei olisi ottanut vastatakseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä. Huoneiston käyttämisenä ei pidetä sitä, että konkurssipesä yksinomaan jättää huoneistoon velalliselle kuuluvaa omaisuutta. Vuokranantajalle omaisuuden poistamisesta ja huoneiston siivoamisesta aiheutuneet kustannukset ovat konkurssisaatavia. Liikehuoneiston edelleenvuokrauksessa huoneiston edelleen vuokralle antaneen vuokralaisen konkurssipesä vastaa vuokranantajalle vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä konkurssin alkamisesta siihen asti, kun huoneistoa hallinnassaan pitävälle vuokralaiselle on ilmoitettu ensivuokrasuhteen päättymisestä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos konkurssi on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, konkurssipesän vastuuseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

9.

Laki

asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 49 §:n 3 momentti seuraavasti:

49 §

Vuokralaisen konkurssi

— —

Konkurssipesä on vastuussa vuokrasopimuksen mukaisen vuokran maksamisesta siltä ajalta kuin se käyttää huoneistoa, vaikka se ei olisi ottanut vastatakseen vuokrasopimuksesta aiheutuvi-

en velvollisuuksien täyttämisestä. Huoneiston käyttämisenä ei pidetä sitä, että konkurssipesä yksinomaan jättää huoneistoon velalliselle kuuluvaa omaisuutta. Vuokranantajalle omaisuuden poistamisesta ja huoneiston siivoamisesta aiheutuneet kustannukset ovat konkurssisaatavia. Asuinhuoneiston jälleenvuokrauksessa ensivuokralaisen konkurssipesä vastaa ensivuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä konkurssin alkamisesta siihen asti, kun jälleenvuokralaiselle on ilmoitettu ensivuokrasuhteen päättymisestä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos konkurssi on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, konkurssipesän vastuuseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämisestä sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

10.

Laki

ulosottokaaren 3 luvun 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 44 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

3 luku

Yleiset menettelysäännökset

44 §

Poikkeukset vakuuden asettamisvelvollisuudesta

— —

Vakuutta ei myöskään vaadita julkisselvityksessä olevalta konkurssipesältä, kun julkisselvittäjä hakee täytäntöönpanoa konkurssiasiamiehen suostumuksella.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 21 § seuraavasti:

21 §

Vanhentumisen vaikutukset

Vanhentunutta julkista saatavaa ei saa periä. Vanhentuminen ei estä suorituksen saamista saatavan panttina olevasta velallisen omaisuudesta.

Vanhentumisajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista tai konkurssiin luovutetuista varoista taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saatavat on suoritettava, jos ennen vanhentumisajan päättymistä:

1) julkisen saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmittaus;

2) velallinen on asetettu konkurssiin tai julkinen saatava on valvottu asianosaiskeskustelussa ulosottokaaren mukaisessa kiinteistön myynnissä; taikka

3) julkinen saatava on ilmoitettu julkisen haasteen johdosta.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen vaikutuksesta säädetään erikseen.

Perustevalitus saadaan tehdä niin kauan kuin oikeutta maksun saantiin ei ole 1 tai 2 momentin mukaan menetetty. Perustevalitus on tehtävä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kolmen viikon kuluessa konkurssiin asettamisesta tai siitä, kun julkinen saatava on valvottu asianosaiskeskustelussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin konkursseihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

12.

Laki

palkkaturvalain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan palkkaturvalain (866/1998) 20 § seuraavasti:

20 §

Erityinen vanhentumisaika

Palkkaturva on perittävä takaisin valtiolle 10 vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä lukien, jona palkkaturvapäätös on annettu. Tämän jälkeen oikeus maksun saantiin on menetetty.

Vanhentumisajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista tai konkurssiin luovutetuista varoista taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saatavat on suoritettava, jos ennen 1 momentissa tarkoitetun vanhentumisajan päättymistä:

1) saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmittaus;

2) velallinen on asetettu konkurssiin tai saatava on valvottu asianosaiskeskustelussa ulosottokaaren mukaisessa kiinteistön myynnissä; taikka

3) saatava on ilmoitettu julkisen haasteen johdosta.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen vaikutuksesta säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin konkursseihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

13.

Laki

merimiesten palkkaturvalain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 18 § seuraavasti:

18 §

Erityinen vanhentumisaika

Palkkaturva on perittävä takaisin valtiolle 10 vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä lukien, jona palkkaturvapäätös on annettu. Tämän jälkeen oikeus maksun saantiin on menetetty.

Vanhentumisajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista tai konkurssiin luovutetuista varoista taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saatavat on suoritettava, jos ennen 1 momentissa tarkoitetun vanhentumisajan päättymistä:

1) saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmittaus;

2) velallinen on asetettu konkurssiin tai saatava on valvottu asianosaiskeskustelussa ulosottokaaren mukaisessa kiinteistön myynnissä; taikka

3) saatava on ilmoitettu julkisen haasteen johdosta.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen vaikutuksesta säädetään erikseen.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin konkursseihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

Valiokunta ehdottaa, että 14. ja 15. lakiehdotus hylätään.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee konkurssipesän ympäristövastuuta koskevat säännökset, joissa otetaan tasapainoisesti huomioon sekä velkojien oikeus maksunsaantiin että ympäristöperusoikeuden näkökohdat.

Helsingissä 7.3.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
varapuheenjohtaja Eva Biaudet r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Ari Jalonen sin
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Antero Laukkanen kd

jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ville Tavio ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila